

Fővárosi Ítéltábla

A határozat száma: 17.Pf.20.629/2025/5.

A felperes:

felperes (felperes címe) II. rendű

A felperes képviselője:

név3 kamarai jogtanácsos (felperes címe) II. rendű felperes képviselőjében

Az alperesek:

alperes2 (alperes címe.) II. rendű

alperes3 (alperes címe.) III. rendű

Az alperesek képviselője:

Molnár & Kovács Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe ügyintéző: név ügyvéd) a II. és III. rendű alperes képviselőjében

A per tárgya: jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése

Az elsőfokú bíróság: Budapest Környéki Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat: 11.P.20.391/2023/75. számú ítélet

A fellebbezést benyújtó fél: II. és III. rendű alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a II. és III. rendű alperest, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a II. rendű felperesnek 1.566.868 (egymillió-ötszázhatvanhatezer-nyolcszázhatvannyolc) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A Pest Megyei Kormányhivatal a 2013. november 28-án kelt PEB/040/3547-21/2013. számú határozatával a hrsz helyrajzi számú, a 2013. december 9-én kelt PEB/040/2894-26/2013. számú határozatával a hrsz1 helyrajzi számú, a 2013. december 12-én kelt PEB/040/3552-21/2013. számú határozatával a hrsz2 helyrajzi számú és a 2013. december 23-án kelt PEB/040/3545-22/2013. számú határozatával a hrsz3 helyrajzi számú ingatlan kisajátítását rendelte el, és kötelezte a II. rendű felperes jogelődjét 267.242.437 forint kártalanítás megfizetésére az ingatlan tulajdonosa alperes1 (a továbbiakban: alperesi jogelőd) részére.

[2] Az alperesi jogelőd közigazgatási határozatok ellen benyújtott keresete nyomán a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.K.27.037/2014/45. számú ítéletével a kisajátítási határozatokban foglalt kártalanítás összegét felemelte, és a felperesi jogelődöt további 43.747.563 forint kártalanítás megfizetésére kötelezte. A felperesi jogelőd ennek alapján 2017. január 5-i és január 26-i teljesítéssel 43.747.563 forint kártalanítást, valamint 104.280 forint perköltséget és 2.460.504 forint kamatot fizetett meg az alperesi jogelődnek. Az alperesi jogelőd ezt az összeget befektette.

[3] A Kúria az alperesi jogelődnek 2018. április 17-én kézbesített Kfv.37.130/2017/10. számú végzésével a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.K.27.037/2014/45. jogerős ítéletét hatályon kívül helyezte, és a bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[4] A megismételt eljárás során az alperesi jogelőd a keresetétől elállt, és a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 11.K.27.485/2018/25. számú jogerős végzésével az eljárást megszüntette. Az alperesi jogelőd a hatályon kívül helyezett ítélet alapján neki megfizetett 43.747.563 forint kártalanítási összeget, annak 2.460.504 forint kamatát és a 104.280 forint perköltséget nem fizette vissza a felperesi jogelődnek. Az alperesi jogelőd 2019. január 13-án kártalanítási igényt terjesztett elő Község Önkormányzatánál a hrsz, hrsz2 és hrsz3 helyrajzi számú ingatlanok övezeti átsorolása miatti értékcsökkenésből származó kára megtérítése érdekében, majd az 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.) 30. § (1) és (2) bekezdése alapján korlátozási kártalanítási eljárást indított a Pest Megyei Kormányhivatal előtt.

[5] A felperesi jogelőd az alperesi jogelőd önkéntes teljesítésének elmaradására tekintettel 2019. szeptember 5-én kelt levelével közvetlenül és jogi képviselője útján is felszólította az alperesi jogelődöt a hatályon kívül helyezett ítélet alapján teljesített összeg visszafizetésére. Az alperesi jogelőd a felszólító levelet 2019. szeptember 20-án, jogi képviselője 2019. szeptember 23-án vette át, de a 46.208.067 forintot nem fizette vissza.

[6] A Pest Megyei Kormányhivatal az alperesi jogelőd korlátozási kártalanítás iránti kérelmét a 2021. április 14-én kelt határozataival elutasította. A határozatokkal szemben 2021. május 6-án az alperesi jogelőd bírósági felülvizsgálat iránti keresetet terjesztett elő a Budapest Környéki Törvényszéken.

[7] Az alperesi jogelőd 2021. augusztus 21-én meghalt, törvényes örökösei leszármazóként a II. rendű alperes és házastársként a III. rendű alperes.

[8] A közjegyzőhelyettes a 14039/N/4/2022//24. számú jogerős hagyatékátadó végzéssel a hagyatékot teljes hatállyal adta át az alpereseknek, mert bár a felperesi jogelőd által jogalap

nélküli gazdagodás címén bejelentett 47.495.658 forint hagyatéki hitelezői igényt a II. és III. rendű alperesek vitatták, de az összeget a II. rendű alperes közjegyzői letétbe helyezte.

[9] A II. rendű felperes módosított keresetében a II. és III. rendű alpereseket 46.208.067 forint és annak 2022. október 6-tól számított késedelmi kamata egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni. Kérte, hogy a bíróság a hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény (Htv.) 83. § (3) bekezdés a) pontja alapján hívja fel a közjegyzőt, hogy az alperesek által letétbe helyezett összegből a marasztalási összeget részére adja ki.

[10] Keresetét a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 7:96. § (1) bekezdésére, 7:97. § (1) bekezdésére, 6:29. § (1) bekezdésére és 6:579. § (1) és (2) bekezdésére, a késedelmi kamat iránti követelését a 6:48. § (1) bekezdésére alapította.

[11] Arra hivatkozott, hogy a Kúria hatályon kívül helyező végzése alapján az alperesi jogelőd köteles lett volna önként visszafizetni jogelődjének a kártalanítási különbözet és késedelmi kamat összegét. Hivatkozott a 16/2010. (XI.8.) KK véleményben és a BH2005.390. számú döntésben foglaltakra is. Rámutatott, hogy az alperesi jogelőd gazdagodása jóhiszemű volt, jóhiszeműsége ugyanakkor kizárólag addig az időpontig állt fenn, amíg kézhez nem kapta a Kúria Kfv.37.130/2017/10. számú hatályon kívül helyező végzését.

[12] A követelés összege körében előadta, hogy a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.K.27.037/2014/45. számú ítélete alapján 46.208.067 forintot fizetett meg jogelődje az alperesi jogelődnek átutalás útján. Hangsúlyozta, hogy a hagyatéki teherként nyilvántartott felperesi igény a hagyaték több eleméből is kielégíthető figyelemmel arra, hogy a hagyatékátadó végzés alapján a hagyatéki vagyon értéke 779.820.389 forint, melyből 112.044.389 forint bankban nyilvántartott fizetési számlán és értékpapírszámlán lévő vagyon. A II. és III. rendű alperes a Ptk. 7:97. § (1) bekezdés alapján egyetemlegesen felel jogelődjük tartozásáért.

[13] A kamatfizetés kezdő időpontjaként 2022. október 6. napját jelölte meg, mert a II. és III. rendű alpereseknek a 2022. október 6-án tartott hagyatéki tárgyaláson megvolt a lehetőségük arra, hogy a hagyatéki tartozásként bejelentett felperesi igényt kielégítsék, ezért ettől az időponttól kezdődően késedelemben estek.

[14] A II. és III. rendű alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték.

[15] Arra hivatkoztak, hogy a hagyatékban nem szerepel az a bankszámla, amelyre a felperesi jogelőd jogelődjüknek teljesített, ezért a követelt összegtől elestek, így annak visszafizetésére a Ptk. 6:579. § (2) bekezdése alapján nem kötelesek.

[16] Érvelésük szerint a követelt összeget jogerős bírósági ítélet alapján kapta meg a jogelődjük, így nem állapítható meg, hogy a gazdagodáshoz rosszhiszeműen jutott, vagy a gazdagodás megszűnésével kapcsolatban felróhatóság terhelné.

[17] Hivatkoztak arra is, hogy a kártalanítási összeg az alperesi jogelőd különvagyonát képezte, soha nem volt azon bankszámla felett rendelkezési joguk, melyre a felperesi jogelőd az ítélet alapján a kártalanítási összeget átutalta.

[18] A követelés összegét is vitatták, mert az a perköltséggel és az illetékkel növelt összeg lehet, mely azonban nem a tőkeösszeg.

[19] A kamatkövetelés kezdőidőpontja álláspontjuk szerint legfeljebb 2022. november 4. lehet, mert a hagyatékátadó végzés 2022. november 3-án emelkedett jogerőre.

[20] Beszámítási kifogást is előterjesztettek 43.747.563 forint erejéig. Azzal érveltek, hogy a Kúria a hatályon kívül helyező végzésével azt állapította meg, hogy az övezeti átsorolásból eredő károkat nem a kisajátítási eljárásban kell érvényesíteni, hanem az Étv. 30. § (1) és (2) bekezdése alapján az átminősítésről döntő hatósággal, azaz az önkormányzattal szemben. Az Étv. 30. § (6) bekezdése értelmében azonban a kártalanítás megfizetésére az köteles, akinek az érdekében a korlátozás, jelen esetben az ingatlanok átminősítése megtörtént. Erre a II. rendű felperes érdekében került sor, így a kártalanítás megfizetésére is ő köteles.

[21] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte a II. és III. rendű alperest, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a II. rendű felperesnek 45.562.274 forintot és ennek 2022. október 6-tól a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát.

Felhívta a 14039/N/4/2022/24. számú hagyatékátadó végzést hozó közjegyzőt, hogy a közjegyzői letétbe helyezett összegből a 45.562.274 forintot, valamint az ezen összeg után 2022. október 6-tól a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat összegét a II. rendű felperes részére fizesse ki.

Megállapította, hogy a közjegyzői letétbe helyezett összeget meghaladó tartozásért a II. és III. rendű alperesek egyetemlegesen, a 14039/N/4/2022/24. számú hagyatékátadó végzésben szereplő, és a II. és III. rendű alpereseknek átadott hagyaték tárgyaival és azok hasznaival felelnek.

Kötelezte a II. és III. rendű alperest, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a II. rendű felperesnek 1.989.923 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a kereseti kérelmet elutasította.

Kötelezte továbbá a II. és III. rendű alperest, hogy 1.500.000 forint meg nem fizetett elsőfokú eljárási illetéket egyetemlegesen fizessék meg az esedékesség napjáig az államnak az állami adó- és vámhatóság illetékbevételei számlájára.

[22] Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a jogvitára a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 57. § (1) bekezdése és 50. §-a alapján, a Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni.

[23] Döntése jogszabályi alapjaként a Ptk. 6:579. § (1) és (2), a 7:96. § (1) és (2) és a 7:97. § (1) bekezdéseit tüntette fel.

[24] A felek egyező nyilatkozata és a felperesi jogelőd által csatolt, az bank4 Bank által kiállított átutalási megbízások alapján megállapította, hogy 2017. január 5-én összesen négy tranzakcióval, a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletében foglalt 43.747.563 forint kártalanítást és 104.280 forint perköltséget fizetett meg jogelődje az alperesi jogelőd bank Banknál vezetett bankszámlaszám1 számú számlájára. 2017. január 26-án szintén négy külön tranzakció útján, összesen 2.460.504 forintot utalt az alperesi jogelőd ezen számlájára, aki így összesen 46.312.347 forinthez jutott hozzá.

[25] Az a felek között nem volt vitás, hogy ehhez az összeghez az alperesi jogelőd a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság által hozott jogerős ítélet alapján jutott, arra jogosult volt.

[26] Az alperesi vitatással – miután e körben az alperesek határozott tényállítást nem tettek és jogi érvelést sem fejtettek ki – szemben megállapította, hogy a Kúria Kfv.II.37.130/2017/10. számú végzésének kézbesítését, azaz 2018. április 17-ét követően a

kártalanítás és késedelmi kamat jogcímén megfizetett összeg megtartására az alperesi jogelőd érvényes jogcímmel nem rendelkezett, ettől az időponttól kezdődően a 46.312.347 forint gazdagodása jogalap nélküli.

[27] Ezt követően azt vizsgálta, hogy az alperesi jogelőd bankszámlájára átutalt, és a II. rendű felperes által – a 2019. szeptember 5-én kelt, és az alperesi jogelőd részére 2019. szeptember 20-án kézbesített levéllel – visszakövetelt 46.208.067 forinttól az alperesi jogelőd a visszakövetelés előtt elesett-e, amennyiben igen, a gazdagodás megszűnésével kapcsolatban terheli-e felróhatóság.

[28] Az eljárás során lefolytatott bizonyítás – banki okiratok, tranzakciók vizsgálata – alapján arra a következtetésre jutott, hogy 2019. szeptember 20-án a felperesi jogelőd által megfizetett összegből 45.562.247 forint állt az alperesi jogelőd rendelkezésére az bank2 Befektetési Zrt-nél vezetett értékpapírszámlán, így a vagyoni előnyből 645.820 forinttól elesett, de emiatt felróhatóság nem terheli.

[29] Ezt követően az alperesi védekezésre tekintettel azt vizsgálta, hogy a II. és III. rendű alperesek kötelezhetőek-e a jogalap nélküli gazdagodás visszafizetésére.

[30] A rendelkezésre álló bizonyítékok – pénzintézeti okiratok és a 14039/N/4/2022/24. számú hagyatékátadó végzés – alapján azt állapította meg, hogy a II. és III. rendű alperesek a felperesi jogelődtől származó összeghez a hagyatéki eljárás során öröklés jogcímén nem jutottak hozzá. Ez azonban visszafizetési kötelezettségüket nem érinti, mert jogelődjük halála után az ő jogutódaiként állnak perben. Nem azt kellett vizsgálni, hogy ők a felperesi jogelőd rovására jogalap nélkül jutottak-e vagyoni előnyhöz, hanem azt, hogy ők felelnek-e, és ha igen, milyen módon az örökhagyó alperesi jogelőd tartozásaiért.

[31] Rámutatott, hogy a II. és III. rendű alperesek a Ptk. 7:1. §, 7:87. § (1) és (2) bekezdése alapján egyetemes jogutódok, az örökhagyó vagyoni jogi személyiségének folytatói. A hagyaték aktív és passzív részében egyaránt átszáll rájuk. Megszerzik a hagyatékhoz tartozó jogokat, de egyúttal a hagyatékhoz tartozó kötelezettségeket is vállalniuk kell. A Ptk. 7:96. § (1) bekezdése szerint a hagyatéki tartozásokért a hagyaték tárgyaival és azok hasznaival felelnek.

[32] A 14039/N/4/2022/24. számú jogerős hagyatékátadó végzés alapján megállapította, hogy a II. és III. rendű alperesek jelentős értékű hagyatéki vagyonhoz jutottak, és az örökhagyó hagyatékához tartozó bankszámlán és értékpapírszámlán kezelt pénzösszeg (112.071.389 forint) messze meghaladja a II. rendű felperes kereseti követelésének mértékét, még a számba vett egyéb, a felperesi követelést megelőző hagyatéki terhek figyelembevételével is. A II. rendű alperes a hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény (Htv.) 83. § (2) bekezdése alapján a II. rendű felperes által bejelentett – a jelen perben érvényesített követelés – hagyatéki hitelezői igény biztosítékként 47.495.658 forintot közjegyzői letétbe helyezett.

[33] Az alperesi védekezéssel összefüggésben – részletesen levezetve a tranzakciókat – megállapította azt is, hogy az alperesi jogelőd a felperesi jogelődtől származó gazdagodás összegét értékpapír formájában, a felperesi jogelőd általi visszakövetelést és a jelen per megindítását követően, a III. rendű alperesnek, házastársának átutalta. A házassági életközösség és házastársi vagyonközösség alapján a III. alperesnek tudomása kellett legyen arról, hogy az értékpapírszámlájára átvezetett összeg a felperesi jogelődtől származó gazdagodás összege, mely eredeti összeget jelentősen, több mint duplájára növelt az egyes befektetések útján. Valótlannak bizonyult az az alperesi védekezés is, hogy a jogelődjüknek megfizetett pénzösszegetől elestek, és bizonyítatlan, hogy ez az összeg a jogelőd külön vagyona volt.

[34] Az sem mentesítette a II. és III. rendű alperest a jogelődjük aaptalan gazdagodásának visszafizetési kötelezettsége alól, hogy jogelődjük a visszakövetelt összeget egyik számlájáról a másakra átutalta, különböző pénzügyi műveletek során hasznosította, és mindezek során esetleg máshonnan származó pénzüsszegekkel keveredett, mert mint örökösök a hagyatéki tartozásokért való felelősségük alapján helytállni tartoznak.

[35] Az alperesek beszámítási kifogását aaptalannak ítélte, mert a tárgyalás berekesztéséig a II. és III. rendű alperes a megismételt eljárás befejezésére és a Budapest Környéki Törvényszék ítéletére, melyben a II. rendű felperest a II. és III. rendű alperes javára kártalanítás megfizetésére kötelezte volna, nem hivatkoztak, ilyen ítéletet bizonyítékként nem csatoltak. Lejárt pénzkövetelés hiányában ezért a II. és III. rendű alperes nem rendelkezik olyan követeléssel, mely a II. rendű felperesi követeléssel szemben beszámítható lenne.

[36] A kamatkövetelést alaposnak ítélte arra figyelemmel, hogy az alperesi jogelőd a 2019. szeptember 20-án kézhez vett felszólításban foglaltak szerint, az ott meghatározott 15 napos fizetési határidőn belül volt köteles a gazdagodás visszafizetésére, ezért az ő késedelme 2019. október 6. napjától megállapítható. A II. rendű felperes a 2022. október 6-án tartott hagyatéki tárgyalás napjától kérte a II. és III. rendű alperest késedelmi kamat megfizetésében marasztalni, ezért e kérelemre tekintettel döntött a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése alapján.

[37] Mindezekre tekintettel a II. rendű felperes keresetének túlnyomó részben helyt adott, azt 645.820 forint erejéig elutasította.

[38] A Hetv. 83. § (3) bekezdés a) pontja alapján rendelkezett arról, hogy a biztosítékként letétben lévő 47.495.658 forint összegből kell a 45.562.247 forint és késedelmi kamatát a II. rendű felperesnek kifizetni, és az 1/2014. Polgári jogegységi határozat szerint az új Ptk. alkalmazása körében is megfelelően irányadónak tekintett PK 192. számú állásfoglalás alapján az ítélet rendelkező részében meghatározta, hogy a II. rendű felperes a hagyaték mely részéből milyen összeg erejéig kereshet kielégítést.

[39] A perköltség viseléséről a II. rendű felperes 99%-os pernyertességére tekintettel határozott, és a Pp. 83.§ (1) bekezdése alapján kötelezte az alpereseket egyetemlegesen a II. rendű felperes Pp. 82. § (2) bekezdése szerint felszámított perköltsége megfizetésére. Ennek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja alapján, a 45.562.274 forint pertárgyértéket alapul véve határozta meg.

[40] A II. rendű felperes személyes illetékmentessége folytán a bíróság a Pp. 101. § (1) bekezdése, 102. § (1) bekezdése és a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes alpereseket a meg nem fizetett 1.500.000 forint feljegyzett eljárási illeték megfizetésére, a Pp. 87. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesen.

[41] Az elsőfokú ítélet ellen a II. és III. rendű alperes fellebbezett.

[42] Elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítélete megváltoztatását és a keresetek elutasítását kérték. Másodsorban az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és arra utasítását kérték, hogy az eljárást függessze fel a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 123. § (1) bekezdése alapján az általuk indított, a Vármegyei Kormányhivatal előtt PE/047/00032/2025, PE/047/00033/2025, PE/047/00034/2025, számokon folyamatban lévő korlátozási kártalanítási igény érvényesítése iránti eljárások jogerős elbírálásáig. Harmadlagosan a perköltségfizetési kötelezettségük mérséklését kérték 994.961 forintra.

[43] Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság határozatát jogszabálysértő módon és iratellenesen hozta meg, a tényállást a felek nyilatkozatai és az okirati bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelésével, a teljes körű bizonyítás mellőzésével állapította meg, és abból téves következtetésre jutott.

[44] Azzal érveltek, hogy a jogelődjüknek kifizetett összeg sohasem került a II. rendű alperes „érdekkörébe”, a II. rendű alperes nem jutott hozzá sem jogalap nélküli gazdagodás, sem öröklés jogcímén a felperesi jogelőd által kifizetett kártalanításhoz. Az elsőfokú bíróság a III. rendű alperest jogalap nélküli gazdagodás címén olyan összeg visszafizetésére kötelezte, amely nem része a hagyatéknak, és amelyhez a III. rendű alperes nem jutott. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság jogellenesen összemosta a jogalap nélküli gazdagodás és hagyatéki hitelezői igény jogalapokat. Érvelésük szerint a jogelődjük és a felperesi jogelőd között a kötelelem nem jogalap nélküli gazdagodással jött létre, mert a felperesi jogelőd a jogerős ítéletben megállapított jogalap, jogcím és összegszerűség szerint fizetett. A Kúria hatályon kívül helyező végzése ezt a jogalapot nem változtatta meg, és mivel a jogelődjük kártalanítás címén kapta meg az összeget, a jogalap nélküli gazdagodás kizárt.

[45] A kamatfizetés kezdőidőpontjával összefüggésben az elsőfokú eljárásban előadott érvelésüket tartották fenn, és arra is hivatkoztak, hogy a felperesi követelés összegének nem kamatozó közjegyzői letétbe helyezésével az összeg után késedelmi kamat nem jár, hiszen a letétbe helyezéshez a felperes is hozzájárult.

[46] Az elsőfokú eljárásban előadott védekezésükből azt is kiemelték, hogy a kisajátított ingatlanok a néhai I. rendű alperes különvagyont képezték, ezért az abból fakadó kártalanítási összeg szintén különvagyon, azaz nem része a házassági vagyontömegnek. A felperes házassági közös vagyon jogcímén nem is kérte póthagyatéki eljárás lefolytatását. A különvagyoni jelleg objektíve kizárja, hogy az azzal való rendelkezés a II. rendű alperesnek felróható. Az elsőfokú bíróság indokolatlanul mellőzte e körben a bizonyítást, holott – az elsőfokú bíróság megállapításával szemben – relevanciája van annak, hogy a néhai I. rendű alperes a bírósági határozaton alapuló kártérítési összeget mi módon, milyen jogcímén juttatta a III. rendű alperesnek 3 évvel később, ami már önmagában aggályossá teszi az összegek azonosságát.

[47] Az elsőfokú bíróság iratellenesen állapította meg, hogy a III. rendű alperes a gazdagodástól nem esett el. Okszerűtlen az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy a befektetés útján bekövetkezett tőkevesztés azért nem vehető figyelembe, mert az később más összegekkel keveredett.

[48] Véleményük szerint a jogelődjük a Kúria Kfv.37.130/2017/10. számú végzése alapján alappal vélte úgy, hogy a többlet kártalanítási összeget nem kell visszafizetnie.

[49] Továbbra is hangsúlyozták, hogy a felperes téves jogcímén érvényesíti velük szemben az igényét és azt, hogy a többletkártalanítási összeghez öröklés jogcímén nem jutottak hozzá.

[50] Sérrelmezték, hogy az elsőfokú bíróság nem folytatott le bizonyítást arra nézve, hogy a kártalanítás jogelődjük különvagyona volt, és arra sem, hogy a 2021 januárjában a III. rendű alperesnek utalt pénz fizetése milyen jogcímén történt.

[51] Véleményük szerint a felperesnek azt a közigazgatási szervet kellett volna perelnie, aki helyett a kúriai „ítélet” szerint teljesített. Mivel a közigazgatási szerv és az alperesek között ennek megállapítása körében eljárás van folyamatban, ezért ez olyan előkérdés, ami miatt a jelen peres eljárás felfüggesztésének van helye. Ennek hiányában a felperes követelése időelőtti.

[52] Továbbra is érveltek azzal, hogy nem jogalap nélkül gazdagodtak a hagyatéki vagyonnal, hanem öröklés jogcímén, a felperes a követelését hagyatéki hitelezői igényként érvényesíthetné.

[53] Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezési kérelmüket a Pp. 356. § (4)-(5) bekezdés (helyesen 346. §), a 2. § (1) és (2) bekezdés és a Ptk. 7:94. § (1) bekezdés c) pont, a 7:95. §, a 7:96. § (1), (2) és (4) bekezdés és a 7:97. § (1) bekezdés megsértésére alapították.

[54] Álláspontjuk szerint az elsőfokú ítélet Pp. 381. §-a szerinti hatályon kívül helyezése azért indokolt, mert az elsőfokú bíróság a Pp. 123. § (1) és (2) bekezdés rendelkezéseinek megsértésével utasította el az eljárás felfüggesztésére irányuló kérelmüket, mely eljárási hiba orvoslása a másodfokú eljárásban nem észszerű.

[55] A perköltség leszállítását azért kérték, mert a per elhúzódása a felperesnek felróható, jogi képviselője jogtanácsosként járt el, ezért nem illeti meg olyan összegű perköltség, mintha ügyvéd képviselte volna. Feleslegesen járt el a per során két jogtanácsos.

[56] A II. rendű felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

[57] Álláspontja szerint a peres eljárás objektív körülmények miatt – felperesi és alperesi oldalon is bekövetkezett jogutódlás miatt – húzódott el. A hosszabb bizonyítási eljárásra a II. és III. rendű alperesi védekezés miatt volt szükség.

[58] Az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges mértékben feltárta, a helyesen lefolytatott bizonyítási eljárás alapján jogszerű döntést hozott. Megfelelő jogi alapon érvényesítette igényét. Az alperesek jogelődje a perben visszakövetelt pénzösszeghez jogalap nélkül jutott, amelynek visszafizetésére az alperesek, mint örökösök egyetemlegesen kötelesek. A vonatkozó jogszabályokat a 2024. június 7-én kelt (27. sorszám) keresetváltoztatás helyesen tartalmazza. Annak van jelentősége, hogy a jogelődjüknek a visszafizetési kötelezettsége 2019. szeptember 20-án keletkezett. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a perben azt kellett vizsgálni, hogy mint örökösök milyen módon felelnek az öröktagyó tartozásáért az alperesek.

[59] A kamatfizetés kezdőidőpontjaként helyesen határozta meg azt az időpontot, amikor az örökösöknek lehetősége lett volna a követelt összeg megfizetésére. A letétbe helyezés az alperesek érdeke volt, mert csak ebben az esetben szerezhették meg a hagyatékot teljes hatállyal. A fellebbezésben az alperesek meg sem jelöltek olyan jogszabályt, ami alapján a letétbe helyezett összeg után kamat nem követelhető.

[60] Annak sem volt jelentősége, hogy a követelt összeg az alperesi jogelőd különvagyonára volt-e, és annak sem, hogy azt milyen jogcímen juttatta a III. rendű alperesnek, mert a jogelőd tartozásáért örökösként felelnek. Éppen ezért az elsőfokú bíróság eljárási hibát sem vétett, amikor ezeket a körülményeket nem vizsgálta.

[61] Az összecszerűség vizsgálata során az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokat helyesen értékelve, okszerű következtetéssel állapította meg, hogy a visszakövetelt pénzösszegeből az alperesi jogelőd 645.820 forinttól elesett, ezen összeggel csökkentve kötelezte az alpereseket a jogalap nélküli gazdagodás visszatérítésére.

[62] A Kúria Kfv.II.37.130/2017/10. számú végzéséből az alperesi jogelőd nem juthatott, és nem is jutott arra a következtetésre, hogy a kifizetett összeget nem kell visszafizetnie. A kifizetést megalapozó ítélet hatályon kívül helyezése folytán a kifizetés jogcíme megszűnt, ezért az jogalap nélküli gazdagodásnak minősül.

[63] A visszakövetelt pénzösszeg útja is nyomon követhető volt. Utalt e körben a 2025. május 13-án kelt nyilatkozatában (68. sorszámú beadvány) előadottakra.

[64] Az alperesek továbbá alaptalanul állítják, hogy a Kúria Kfv.III.37.495/2024/19. számú végzése folytán megismételt eljárás jelen per előkérdése. Ebben az eljárásban nem ügyfél, a megelőző eljárásban sem kötelezték korlátozási kártalanítás megfizetésére.

[65] A másodlagos fellebbezési kérelemmel összefüggésben észrevételezte, hogy az alperesek a megsértett eljárási szabályokat csak megjelölték, de azt nem adták elő, hogy az elsőfokú bíróság ezen szabályokat miként sértette meg.

[66] Előadta továbbá, hogy a Kúria Kfv.III.37.495/2024/19. számú végzése folytán megismételt eljárások a Budapest Környéki Törvényszék 105.K.700.086/2025/8., 105.K.700.085/2025/8. és 105.K.700.084/2025/9. számú, 2025. május 6-án hozott ítéletekkel lezárultak. Nincs olyan eljárás folyamatban, amely jelen eljárásnak előkérdése lenne.

[67] A fellebbezés nem alapos.

[68] A fellebbezési kérelmek az elsőfokú ítélet egészét támadták, az elsőfokú ítéletnek ezért nem volt a Pp. 358. § (5) bekezdése alapján jogerőre emelkedett rendelkezése, így azt a másodfokú bíróság egészében bírálta felül.

[69] Az alperesek elsődlegesen az elsőfokú ítélet anyagi jogi felülbírálatát kérték [Pp. 369. § (3) bekezdés a) és c) pont]. Azt állították, hogy a II. rendű felperest az érvényesített jog nem illeti meg, mert rovására alaptalanul nem gazdagodtak, ezért az elsőfokú bíróság ítélete anyagi jogszabályt sért.

[70] A másodfokú bíróság ezzel nem értett egyet, az elsőfokú bíróság döntését, indokainak túlnyomó részét is osztja az alábbiak szerint.

[71] A felperes a Ptk. 6:579. § (1) bekezdés szerinti jogát érvényesítette. Az volt a jogállítása, hogy az utóbb hatályon kívül helyezett ítélet alapján megfizetett összeggel az alperesek jogelődje gazdagodott, mégpedig a felperesi jogelőd rovására. A jogelődje rovására alaptalanul gazdagodó alperesi jogelőd törvényes örökösei pedig az alperesek, akik az örökhagyó tartozásaiért egyetemlegesen felelnek.

[72] Ezért azt kellett elsődlegesen vizsgálni, hogy az alperesi jogelőd a felperesi jogelőd rovására alaptalanul gazdagodott-e.

[73] A II. rendű felperes nem vitatott és okiratokkal alátámasztott tényállítása szerint a Kúria azt a határozatot, amely alapján az alperesi jogelődnek teljesített, hatályon kívül helyezte, és a megismételt eljárásban érdemi döntés nem született, mert az eljárást a bíróság megszüntette. Az elsőfokú bíróság ezért alappal jutott arra a következtetésre, hogy a jogerős, de utóbb hatályon kívül helyezett ítélet alapján teljesített emelt összegű kártalanítás, kamat és perköltség megtartására az alperesi jogelőd nem volt jogosult, azzal a felperesi jogelőd rovására alaptalanul gazdagodott. Ezt a vagyoni előnyt pedig az örökhagyó alperesi jogelőd a Ptk. 6:579. § (1) bekezdése alapján köteles visszatéríteni. Ebből viszont az is következik, hogy a visszatérítendő összeg az alperesi jogelőd tartozása.

[74] Az alperesi jogelőd halálával a Ptk. 7:1. §-a alapján hagyatéka mint egész átszállt a II. és III. rendű alperesre. A hagyatékhoz nem csak az örökhagyó tulajdonában lévő dolgok (aktívák) tartoznak, annak részét képezik az örökhagyó tartozásai (passzívák) is. Ebből következően a II. és III. rendű alperes a Ptk. 7:87. §-a alapján az örökhagyó jogelődjük halálával a hagyatékot mint egészet – így a felperesi jogelőd felé fennálló tartozást is – megszerezték. A Ptk. 7:94. § c) pontja szerint pedig az örökhagyó Ptk. 579. § (1) bekezdése alapján fennálló tartozása hagyatéki tartozás, amelyért az örökösök a Ptk. 7:97. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesen felelnek. Az pedig, hogy a felperesi jogelőd által átutalt összeg az alperesi jogelőd különvagyonra, avagy házastársi közös vagyona volt-e, az örökösök egyetemleges felelőssége miatt irreleváns.

[75] Az alperesek azzal is védekeztek, hogy a követelt összeg megfizetésére azért nem kötelesek, mert az alaptalan gazdagodástól esetlek, az az ő vagyonukba nem került át (a II. rendű alperesnek azt az összeget a jogelőd nem utalta át, a III. rendű alperes mint házastárs arra nem volt jogosult, mert az elhunyt házastársa különvagyonra volt).

[76] A Ptk. 6:579. § (2) bekezdése szerint nem köteles visszatéríteni a gazdagodást, aki attól a visszakövetelés előtt elesett, kivéve, ha

a) rosszhiszeműen jutott a gazdagodáshoz; vagy

b) a gazdagodás megszűnésével kapcsolatban felróhatóság terheli.

[77] E rendelkezések szerint a gazdagodó, jelen esetben az alperesi jogelőd mentesült volna a visszafizetési kötelezettség alól. Az alperesek jogállítása viszont az volt, hogy ők estek el a gazdagodástól. A fentiekben kifejtettek szerint azonban jogelődjük gazdagodott alaptalanul a felperesi jogelőd rovására, azt pedig az alperesek nem állították, hogy jogelődjük a gazdagodástól elesett a visszakövetelés előtt, ezért ezt az elsőfokú bíróságnak nem is kellett volna vizsgálnia.

[78] Vitatták az alperesek a kamatfizetési kötelezettségüket, illetve annak kezdőidőpontját is. E körben az érvelésük azért alaptalan, mert a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése szerinti kamat a késedelem jogkövetkezménye, ami a késedelembe eséstől jár. Ez alaptalan gazdagodás esetén az az időpont amikor a visszafizetésre kötelezett a gazdagodáshoz hozzájut. Nincs ezért annak jelentősége, hogy a II. és a III. rendű alperes a hagyatékot mikor szerezte meg, a hagyatékátadó végzés mikor emelkedett jogerőre, azt a részükre mikor kézbesítették és annak sem, hogy a követelt összeget letétbe helyezték, ami nem kamatozott.

[79] Az alperesi jogelőd beszámítási kifogásával összefüggésben a másodfokú bíróság arra mutat rá, hogy annak érdemi elbírálása szükséges volt.

[80] Az alperesi ellenkövetelés az Étv. 30. § (1) és (2) bekezdése szerinti korlátozási kártalanítási követelés volt. Az Étv. 30. § (7) bekezdése szerint a kártalanítás összege a felek megállapodásának tárgya, ha pedig ez a megállapodás a kérelem benyújtásától számított egy év alatt nem jön létre, a kártalanítást igénylőnek kártalanítási eljárást kell kezdeményeznie a fővárosi, illetve megyei kormányhivatalnál. Ebből következően a kártalanítási igény elbírálása a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik.

[81] A Pp. 211. §-a szerint a bíróság a beszámítást tartalmazó iratot vagy nyilatkozatot visszautasítja a 206. § (1) bekezdés a) és b) pontjában foglalt esetekben. A Pp. 206. § (1) bekezdés b) pontja a Pp. 176. § (1) és (2) bekezdését rendeli alkalmazni. A Pp. 176. § (1) bekezdés b) pontja alapján pedig hiánypótlás nélkül vissza kell utasítani a keresetlevelet, ha az abban érvényesített igény elbírálása más hatóság – ideértve a büntető vagy szabálysértési ügyben eljáró bíróságot is – hatáskörébe tartozik, vagy polgári nemperes bírósági eljárásban érvényesíthető. Ebből következően a beszámítani kívánt ellenkövetelés elbírálására az elsőfokú bíróság hatáskör hiányában nem volt jogosult.

[82] Az alperesek másodlagos fellebbezési kérelme sem volt alapos.

[83] E körben kérelmükben az alperesek egyrészt azt sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság az eljárás felfüggesztése iránti kérelmüknek nem adott helyt.

[84] Az elsőfokú bíróság azonban az alperesek eljárás felfüggesztése iránti kérelmét jogerősen elutasította. A Pp. 128. § (5) bekezdése értelmében fellebbezésnek kizárólag az eljárás felfüggesztését elrendelő végzéssel szemben van helye. Ebből következően a felfüggesztést elutasító végzést a másodfokú bíróság nem bírálhatja felül.

[85] A hatályon kívül helyezési kérelmükben továbbá eljárási hibaként a Pp. 356. § (helyesen a 346. §) (4)-(5) bekezdés sérelmét állították, azt sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság a döntését nem indokolta meg, indokolási kötelezettségét elmulasztotta.

[86] A Pp. 381. §-a szerint az elsőfokú ítélet mérlegelhető hatályon kívül helyezésére akkor kerülhet sor, ha az elsőfokú bíróság eljárása során az elsőfokú eljárás lényeges szabályait sértette meg, ez az ügy érdemi eldöntésére kihatott, és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges, vagy nem észszerű.

[87] A Pp. 346. § (4) bekezdése szerint az indokolás a bíróság által megállapított tényeket, a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmét, illetve nyilatkozatát és azok alapjának rövid ismertetését, az érdemi rendelkezés tartalmára történő utalást, továbbá a jogi indokolást tartalmazza. Az (5) bekezdés szerint a jogi indokolás tartalmazza az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

[88] A Pp. 381. §-a olyan eljárási szabályok megsértése esetén ad lehetőséget az ítélet hatályon kívül helyezésére, amely az érdemi döntést befolyásolta, következésképpen annak a döntés meghozatala előtt kell bekövetkeznie. Az indokolás a döntés meghozatalát követő kötelezettség, ennek elmulasztása legfeljebb a Pp. 380. § c) pontja szerinti kötelező hatályon kívül helyezési ok lehet. Ilyet azonban a másodfokú bíróság nem észlelt. Az elsőfokú bíróság indokolásából megállapítható, hogy döntését mely bizonyítékok alapján megállapított mely tényekre, jogszabályokra alapította, azokból milyen következtetéseket vont le.

[89] A hatályon kívül helyezés iránti kérelmükben az alperesek a továbbiakban anyagi jogszabályok megsértését állították, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére azonban csak eljárási szabályok megsértése miatt van lehetőség, ezért az alperesek másodlagos fellebbezési kérelme sem volt teljesíthető.

[90] A perköltség leszállítása iránti fellebbezési kérelem sem volt megalapozott. Az elsőfokú bíróság a felperes szabályszerűen felszámított perköltségéről a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően döntött.

[91] A 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerint a kamarai jogtanácsos által képviselt fél kamarai jogtanácsosi költségként a 3. § szerinti munkadíj, valamint a képviselet ellátásával összefüggésben felmerült, indokolt készkiadások együttes összegét számíthatja fel. A II. rendű felperes jogi képviselője ennek megfelelően számította fel a munkadíját, készkiadásra nem tartott igényt. A 4. § (2) bekezdése szerint a munkadíj megállapítása során a 3. § (6) bekezdését alkalmazni kell. Erre a másodfokú bíróság – a Pp. 370. § (1) bekezdés szerinti korlátok között felülbírálván az elsőfokú bíróság perköltségre vonatkozó döntését – sem látott lehetőséget. Az eljárás során nem merült fel olyan körülmény, ami a jogszabályra utalással felszámított ügyvédi munkadíj mérséklését indokolta volna. A felperesi képviselő(k) eljárás során kifejtett ügyvédi tevékenysége a munkadíj iránti igénnyel arányban álló volt, figyelemmel az eljárás – alapvetően a jogutódlásokkal összefüggő – hosszára, és az alperesi védekezésre tekintettel szükséges bizonyítási eljárás lefolytatására is.

[92] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[93] A fellebbezési eljárásban pernyertes felperes perköltsége megfizetésére az alperesek a Pp. 364. § utaló szabálya folytán a 83. § (1) bekezdése alapján kötelesek. A Pp. 81. § (2) bekezdés második fordulata alapján felszámított ügyvédi munkadíj összegét a másodfokú bíróság a 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés b) pontja és (4) bekezdése alapján határozta meg.

Budapest, 2026. május 14.

Dr. Gyuris Judit s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

Dr. Kollár Zoltán s.k.
bíró